

حقوق

علی مرتضی افندی مسئله‌سی

شایان عبرت بر جلوۀ سبحانیه اثری اوله‌رق حقوق غیری محافظه‌یه موفق اوله‌بیلیمک ایچون سنه‌لرجه تحصیل علوم حقوقیه‌یه حصر موجودیت ایتیش اولان حقوق مآذونلری بوهفته طوغریدن طوغری‌یه کندی حقوق مکتسبه‌لرینه حواله اولنان سهام تعرضی علماً دفعه موفق اوله‌مامتی صورتیه مظهر ابتلا اولشلردر .

مجلس مبعوثانمیزک ایام اخیرده‌کی مذاکراتنه دائر اولان نشریاتی مطالعه ایدنلر حقوق مآذونلری ترقی و تفیضلری ایچون مملکت‌مزرده یکی بر دورک بدأ ایتیش اولدیغنی آکلارلر . عدلیه مسالکنی اختیار ایدن مآذونین؛ حقلرنده آتیده‌کی قواعدک تطبیق اولنه‌جنی اعتقادنده بولنورلردی :

۱ — قوه عدلیه ایچون قبول اولنان عمومی نظریه‌که هر مرتبه منتسبلرینک عینی سویه عرفانده فرض اولنمی و ترقینک دائماً صیره وقدمه تابع اولسیدر .

۲ — اهلیتی هیئات انتخابیه‌ک تقدیر ایتیمی مستحیل اولوب زیرا مقداری کثیر اولان مآذونلرک علی‌الانفراد هر برینک مزیت و قابلیتک بحق تبیین و تدقیق متعسر و حتی متعذر بولندیغندن طبیعیه برات اهلیت اولان شهادتنامه‌لر مراجعت اولنق و شهادتنامه‌لرده ایسه درجات اهلیت محرر اولدیغندن علی‌الاعلانک اعلایه ، اعلانک مادونه تفوق قبول ایدلمک و شوقدرکه هر سنه مکتبدن طلبه نشأت ایتمکه اولدینی جهتیه دائماً بر دزجه‌نی ترجیح مادوننده بولنانلرک بسبتون طرق تفیضنی سدایده جکندن شهادتنامه‌لرینک درجه‌سنه باقلمقسزین نشأت اعتباریه مقدم‌سنه‌نک مؤخر سنه مآذونلرینه تقدیمک اهون شرین تلقیسی ومع مافیہ تودیع اولنه‌جق وظیفه‌نک اهمیتته کوره سنین متقاربه مآذونلرندن بعضاً علی‌الاعلاری ترجیحک ضرورتلرک مقدارلریله تقدیر اولنه‌جنی صورتیه مقیداً قبولی کبی قوه عدلیه‌ده‌کی خصائص و امتیازاتک لوازمی جمله‌سندن اولان احوال .

۳ — صفت حاکمیتی بولنانلرک اهلیت مفروضه‌سنی تسطیر و تنظیم ایده‌جکلری اعلاماتک و اجزای محکمدن معدود اولانلرک دخی حال تاسده بولندقلری محاکم هیئاتنک بوبابده‌کی شهادتلرینک اثبات ایده‌جکی بولنده قبول اولنان فکرکه عدلیه انتخاب الحجمنی حقنده‌کی نظامنامه‌نک اوچنجی ماده‌سی بونی کوسترمکده‌در .

منتسبین عدلیه دور استبدادده رأس اداره‌ده بولنان ذواته قارشى مهما ممکن بو قواعد دائره‌سندده محافظه حقوقه ساعی بولنیش و نظارتده امکان مساعده بولندجه بوجهته مامات ایدرک عدلیه‌ده قواعد مسروده‌یه مستند اولان اصول و تعامل لایتغیر بر طرزده تأسس ایلشدر . مع مافیہ بو تعامل و قواعد رعایت ایچون قوه

تأییدیه ناظرلرک نصفتی و هیئت انتخابیه‌ک مخانه‌الله تأییری ایله حقسنزلقدن تحاشیلری کیفیتندن عبارت قالیور و بوکبی معنوی قوای تأییدیه‌مسلك متمسبلرینک قانوناً مطلوب اولان حضور بال و استراحت فلیه‌لرینی تأمین ایده‌میه‌رک هر احتمالیه قارشى علاقه‌دارلرک مادی بر خوف مسئولیتیه معروضیتلری آرزو اولنیوردی‌که او آرزوی‌ده مشروطیتک بالغا مابلغ تأمین ایده‌جکی طبیعی ایدی . بوجهته‌درکه مشروطیتک مملکت‌مزره عودتی قوه عدلیه‌نی تمثیل ایدن ذواتک اشبو نقاط نظرینی مؤید بر کیفیت تلقی اولنه‌رق بو بابده آروجه بر دور عدل‌امشدر . کچن هفته‌یه قدر حالک بوموال اوزره دوام ایتدیکنی کوریرز فقط اسبوع ماضی‌نک احتوا ایدیکبی بر وقعه عیجیه بتون بو نظریات و قواعدی زیروز بر ایدرک اشارت ایتدیکنمز وجه اوزره مملکت‌مزرده قوه عدلیه ایچون یکی بر دور کشاد ایلشدر .

ایشته بو وقعه «علی مرتضی افندی مسئله‌سی» دیه اشتهار ایدن و آزر زمانده یک متنوع صفحهلر کوسترن وقعه معلومه‌در صورت جدوتی بر قاچ سوزله اختصار ایده‌لم :

مکتب حقوق مآذونلرندن قسم اعظمنک رحله تدریسنده پرورشیا ب فضل و کمال اولدقلری و درس‌خانه‌لرده دائماً حنون و مشفق اوله‌رق طانیدقلری معلملری محمود اسعد افندی حضرتلری عدلیه نظارتی و کالتنه تعیین اولنور . محترم خوجه‌لرینک منسوبی بولندقلری نظارته ولوکه بر مدت موقته اولسون شرفبخش اولسی مآذونلرجه تلمیذانه حسیات احترام ایله مشبوع عظیم مسرتلر ایله تلمی ایدیلور . باخصر ص و کالتلری هنکامنده اساساً قانون اساسینک تحت ضمان و تأمیننده اولان تعاملات مشروحه‌نک بر قاندها کسب تقویت ایده‌جکی امید ایدیله‌رک دور استبدادده اشبو قواعدی آگاه و غیر آگاه بعض ذواتک مداخله‌سندن اندیشه‌نک اولان مآذونلر ایچون آرتق قورقولی رؤیا کورمک دورلرینه بسبتون وداع ایدلدیکی ظن اولنور . و تام بوسیره‌ده فاضل مشارالیهک ریاستی آلتده انتخاب الحجمنک انعقاد ایده‌رک قوه عدلیه مناصبندن معدود بولنان مرکز مدعی عمومی معاونلکته بر ذاتک انتخاب ایدلمکه اولدینی استخبار ایدیلور . مآذونلر بو وقور قواعد عدالت مملعنک نتایج هممانه انتظاراً ک قدملی رفیقلرینی تبریکه حاضر لایرلر . لکن اوفق بر شایه بو صمیمی محیطک صافیاتی تغشیش ایدر . معلملرینه منتسب و متممی اولق اوزره طانیدقلری وهنوز مکتبدن نشأت ایدلدیکنی بیادکلری بر رفیقلرینک یک چوق سنه اول نشأت ایتیش و عدلیه مسالکته دها اول سلوک ایلش اولدقلری حالده کندو لرینه ترجیح ایدلدیکی خبرینی آلورلر . نقطه ابتداء بوکا اینانلماز بعض معذب ارقداشلرک مالیه و دفترخانانی نظارتلرنده‌کی اجرا آتی تلمیح ایتدکلری ظن اولنورسه‌ده چوق کیچمز کیفیت تأید ایدر مآذونلرده طبیعی بیوک برغلیان کوریلور . اک مصون و محفوظ تلقی ایتدکلری بر حق مکتسبی معلملری دلالتیه ضایع ایتلری کندیلرینه یک کران کلور . شکایتلر باشلار . کیفیت ملت مجلسنه عکس ایدر . آتشین مباحثات

محاكمه كنى على اولسى كى امتياز ویرلدى و بوقیل امتیازاته مستند قواعد مخصوصه وضع ایدلدى. حالو كه قوه اجرائیه ده مأموریتك هر زمان قابل عزل اولسى و هر برى آمرینك تعلیماتی و الجاء و صالحه وقوع بولمى و حق استیذانر ايله مقید بولمى، و اموری اقتضای حال و زمانه كوره خفیه تمشیت اساسی قبول اولدى دیمك كه هر قوتك ماهیتی نهی ایجاب ایتدیور ایسه انی تقویه ایدمك اساسلر قبول و وضع اولیور.

بو جهادن اولمق اوزره قوه عملیه یی تمیل ایدن ذواتك صورت ترقیلری حقنده وضع اولنان قاعده لرك مخالفی قوه اجرائیه ایچون قبول اولمشدر، علاوه: قوه عدلیه كى تركب ایتدیكى ذواتدن برینك ترقیسی خصوصنده كیمسه یه حق تقدیر طانیله امشدر. زیرا حق تقدیرك استناد ایدمكی خصوصات قوه عدلیه ده مفقوددر. وضع اولنان اساسلر بو ذواتك جهل سنك درجه سنده عینی سویه عرفانده مفروض اولماری اقتضای تقدیر مكددر. شو حالده حق تقدیر اهلیت جهتندن موضوع بحث ایدیله من. اوصاف سائرده ده ارالرنده مساوات وارددر. یعنی اولیه مفروضدر، اجرا اولمق و وظیفه و صورت ایفاسی دخی معیندر. اوصاف موجوده اووظائفی مکملأ ایفایه مقتضیدر. وظیفه لرندن فضله سی کندولرندن انتظار اولماز. یعنی متزاید بر اهلیت ارانماز. ایشته کورلیسیور كه حق تقدیرك طبیعتیه محل استعمالی قلییور. مع مافیله حق تقدیر اساسك قبولی لازم كلسه قوه عدلیه یه بخش اولنان اك مهم امتیاز كه محاكمك استقلالیدر سكته دار اولور. زیرا حاكملر ترقیلری خصوصنده حق تقدیری حائز بولنانلرك تأثیر آلتنده قالیر. انلرك رضالرینه توفیق حکم ایتمك بشریت الجاسیه متمایل بولور. فقط بورایده بر سئوال خاطره كلییلور كه مسلكه ایلک داخل اولانلر حقنده بیله حال حق تقدیرك استعمالی لزومیدر. فقط جوابی پك بسیطدر قانون قوه عدلیه یی تمیل ایدنلر حقنده حق تقدیر قبول ایتدیور. و بونی قبول ایتمكله استقلالك تحت تأثیرده قلماسنی كوزده دییور. حالو كه هنوز مسلكه داخل اولان قوه عدلیه اجزاسندن اولادینی كبی انك حقنده حق تقدیرك استعمالی ملاحظه اولان محذوری ده مستلزم دكلدر. بانفعل حاكم اولیان آدمك تحت تأثیرده قالمسند هیهج بر محذور یوقدر. مع مافیله بعض مملکتلرده بوقدرجك بر حق تقدیری بیله قوه اجرائیه مأمورلرینه بر اقامسدر. قوه عدلیه اجزاسندن معدود ذواتدن متشکل قومیسونلره، هیئاته تودیع ایتشدر. نته کیم بزدهده ۳۰۵ تاریحلی قانون ایله بو طرز قبول اولمشدر. بوقانونك برنجی ماده سنده عیناً شو صراحتلر کوریلور. « برنجی ماده: رؤسا ایلله در سعادت محاکمی اعضاسی مثللو باراده سینه نصب و تعیین اولنان مأمورین عدلیه انجمن انتخاب طرفندن و طشره محاکمی اعضاسی و مقاولات محررلری كبی عدلیه نظارتندن تعیین قلنان مأمورین سائر بدایت محکمه لری رؤسا و اعضاسندن و بش ذاتدن مرکب اولمق اوزره متشکل دیگر انجمندن انتخاب اولور. »

جریان ایلر. ناظر وکیل پك چوق مشکلات ایلله تخلص کریانه موفق اولور. ایشته مسئله نك شکل ظاهری بوندن عبارتدر. فقط شکل علمیهی بسبتون بشقه در زیرا مآذونلر قوه عدلیه ایچون موضوع قواعدك زیر وزیر ایدلیکنی و حقوق مکاتبه لرینك ضیاعنه سببیت ویرلدیکنی ادعا ایدیورلر. عجا بو ذهابلری طوغریمیدر؛ حقیقه مآذونلرك احتیاج ایتمكده اولدقلری قواعد نظریات علمیه یه توافق ایدیورمی؟ ناظر وکیل افندی حضرتلرینك مجلسده کی مدافعاتی و کندیلرینه مظاهره بعض ذوات جانبندن در میان ایدیلان مطالعات و ملاحظات نه درجه لرده اصابته قریندر؛ ایشته بو اساسلری شو مقاله ده موضوع بحث ایتك ایستر و حقوق مآذونلری ایچون بر مسئله حیاتیله اولان وساعتلرجه ملت مجلسنی دخی اشغال ایدرك تعیین اساسی صورتیه رایه مراجعت درجه سنده بر اهمیت مخصوصه احراز ایلمش بولنان شو مسئله یه صراط مستقیم صحیفه لرندن بر قانچك حصر و تخصیص اولمسی قارئین محترمه چه تفكه حقوقی قیابندن تلقی اولنلر ق استعمار ایدلیه جکنی امید ایلرم:

ازمنه اخیرده مملکت مزده گاه آلت تعرض و گاه سپر مدافعه اتخاذ اولنان تداخل و توازن قوا مسئله سندن تشریحاته شروع ایدر ایسه ك هم دأب متخذه متابت ایتش و همده مسئله نك اك مهم و روحلی نقطه سندن سوزه باشلامش اولورز.

قوای عمومی یی علما اوچه آرییور: (۱) قانونیه (۲) عدلیه (۳) اجرائیه یعنی قانونی یا موق، تطبیق ایتك، اجرا ایتك قوتلری. بونلرك ماهیتلری ایجابجه هر برینك کندوسنه خاص بعض احوال و لوازمی واردر كه برنده جاری اولان قواعد دیکرنده مرعی و معتبر اوله میور. علما سلامت و موازنه یی بو قوتلرك بر برینه عدم تداخلی حالده کوریلورلر و بو خصوصده شایان دقت و اعتبار مثلر قید ایدیورلر. ازمنه اولی ایچون رومانلرلك ازمنه اخیره ایچون چینلرلك عاقبتی ایشته بو مثلر جهل سندنر. حقیقه هر ایکی قوم بو خصوصده کی مبالا تسزلقلرینك جزاسنی پك آغیر بر صورتده چکدیلر. بناء علیه تداخل قوا فلاکتندن احتراز حکومت ایچون غایت اهمیتلی بر دستور اولمق اوزره قبول اولندی. و بو انیدینی تأمین ایتك اوزره ماهیات قوانك استلزام ایلدیکی خصائصك تفریق و تمیزینه پك بیوك اعتبار کوریلدی از جهه: ۱ — قوه قانونیه یی، قوه عدلیه یی تمیل ایدمك ذوات ایچون انتخاب و قوه اجرائیه یی تمیل ایدمك اولانلر ایچون تعیین اصولی قبول اولندی. ۲ — انتخاب ایچون شرطلر یکان یکان تعداد و تفصیل تعیینده ایسه بالکمز قیود عمومیله ایلله اکتفا ایدلدى. ۳ — ارانیلان فوآنده كوره قوتلردن برینه امتیازات مخصوصه بخش ایدیلوب دیکری آندن محروم براقلدی. مثلاً موضوع بخش اوله جق اولان قوه عدلیه یه حاکمك لرك لاینغزلاکی، ترقیلرینك بر صورت سلمیه ربطیه عزل معنویندن دخی وقایه اولملری، محاکمك استقلاللی، هر كسك محکمه سینه تابع بولمسی، مدافعه نك سر بستم،

اولامش بولمق ثانیاً عدلیه نظارتک انتخاب الجمعی حضورنده بالامتحان قبول اولمق ویاخود برمحکمہنک اعضا ملازملکنده ویمزک ویا ضبط کتابتندہ درت سنہ خدمت ایش اولمق شرطدر .

قرق دردنچی ماده : لاقل اوتوز یاشنده اولوبده درت سنہ بدایت محکمہ-سندہ اعضاقل ایش اولانلر بدایت محکمہسی ریاستنه ویا استیناف محکمہسی اعضالغنه تعیین اولنه بیلهجکی کبی استیناف محکمہسی ریاستیله محکمہ تمیز اعضالغنه تعیین اولنه بیلمک ایچون دخی لاقل قرق یاشنده بولمق و بدایت محکمہسی ریاستیله استیناف اعضالغنه ویا بوماموریتلرک ایکسندہ درت سنہ مدت بولمق اولمق لازمدر الح » [تشکیلات محاکم قانونی]

شومدتی اکیال ایشیان مافوق محکمہسنه کچمز دینیور یعنی اهلیت اصلا موضوع بحث اولیور زیرا اشارت اولدینی وجاه اوزره جمله سنک اهل اولسی مفروضدر ایفای وظیفده رسوخ و منلکه ارنیور بوده مدت ایله اولور او مدتده تعیین اولنیور . ایشته بوقدم اصولنک بر نتیجه طبیعیسی اولدینی کبی قدمک قوه عدلیهجه ترقیده یالکز مخلص اولهرق دکل آروجه فوائد مخصوصه بی دخی مستلزم اولهرق تلقی ایدلیکی مثبت براهین واضحهدندر .

حالبوکه قوه اجرائیهده قدم اصولی پک مضردر موفقیات ایدرینی محل باشلوجه اسبابدندر قوه اجرائیهنک عسکرلکه عائد قسمندہ قدم اصولنک قبولی عاملا اراسنده بر مسئلهدر . یالکز عسکرلکهده بواصولک تطبیقنه تمایل ایدنلر وار . فقط اقسام سائرهنده اصلا قبولی جهته کیدلامشدر . زیرا برکزه مأموریت ترقی ایشدکجه وظائف اداره بشقه براهیت آلیر قوه عدلیهده اولدینی کبی مسائل اجرائیهنک هر برینه تماس ایدن ماده بی کوسترین الله بر کتاب یوقدر . اکثر خصوصاتده موفقیات ؛ اجرا ایدن ذاتک ذکا و اقتدارینه وابستهدر . دیمک اولیورکه قدم اصولی قوه عدلیهده نهقدر نافع ایسه قوه اجرائیهده اودرجه مضردر . تبعاتمزی توسیع ایدر ایسه کهرقوته طانیلان ماهیت اعتباریله دهابویله پک چوق فرقلر بوله بیلورز . فقط بوایکی فرق موضوع بحث ایده جکمز مسئله بی تنویره کافی اولدینغندن بوقدرله اکتفایدرک اصل مسئلهیه رجوع ایچون قانونلر منک بواصوللری تأیید ایدن احکامنی تدقیق ایشکلیکن لازم کلیر . شیمدی برکزه قوه عدلیه مناصبنه کچمک ایچون قانونلر منک احکامی نه دن عبارتدر بونی بیلملی یز .

قانون اشبو مناصبی ایکی قسمه آیریور : ۱ - مرتبه اولی ۲ - مرتبه ثانیه « اونچی ماده : امتحان ایکی مرتبهده اولهرق اجرا ایدیلور برنجیسی حاکمیت صفتنی حائز اولیان وایکنجیسی حاکمیت صفتنی حائز اولان مأمورینه مخصوصدر . - ۳۰۵ تاریخلی قانون - »

بوماموریتلر کچمک ایچون یا مکتب حقوق دن نشأت ایتلی « اوتوز ایکنجی ماده : مکتبدن مآذونیت شهادتنامه سنی حامل اولان طلبه محاکم نظامیده لاقل برسنه اعضا ملازمتنده استخدام اولندقدن صکره در سعادت وولایات محاکم ابتداییسی اعضالغنه بولمغه کسب

تقدیر طانیلمشدر زیرا وظائف متنوعدر . ووضع اولنان قواعد و تعلیمات ایله کافه سنی احاطه متصور دکلدر . چوق زمانلر مأمورلرک معروض قالدقلری وظائف غیرمتنظرهده اجتهادات فکریه لرندن بشقه مظاهرلی بولماز . اهلیتلی اولان بر مأمور بووظیفه سیده مملکتک منافعه موافق اولهرق ایفایه موفق اولور . فقط اهلیتسزی الک محترم و عزیز تلقی اولنان برحقک ضیاعنه مجرد جهالت وعدم کفایتندن طولانی سببیت ویرر . بناء علیه آمر اجرا حین تعییننده بورالینی نظره آلیر . نظره آله بیلمک ایچونده کندوسنده برحق تقدیر بولمق لازم کلیر . حق تقدیر نزع اولنورسه بوفائده فوت ایدیلور . کوریلدیورکه قوتلردن برنده موجب منفعت اولان بر اساس دیکرنده مستلزم مضرت اولیور . برنده نهدرجه توصیه اولمق لازم کلور ایسه دیکرندهده اودرجه تخریر ایدمک اقتضا ایدیلور . ایشته بوتضاد قوتلر تودیع اولنان وظائفک ماهیتی ایجاباتندن اولهرق تیکون ایشکدهدر . ینه بوترقی مسئله سنده ۲ - نجی برقاعدهده قدم مسئله سیدر . قوه عدلیهده قدمه رعایت ضروریدر . بشقه صورتله حاکم ترقی ایدمز . چونکه اهلیتلرک متساوی اولسی مفروضدر . جمله سی قانونک تعداد ایشدیکی بتون اوصاف وشرائطی حائز بولمغدهدرلر . قوه عدلیه مناصبندن برینک منحل اولسی حالنده نه یاپیله جق ؟ کیسهده حق تقدیر یوقک تقدیری اولان ذات ویا هیئت تقدیرینی استعمال ایتسونده بر ذاتی اومنحل اولان یره کتیرسون . ایدمی چاره قدمی اولان ذاتک اومقامه طبیعیله کچمسندن عبارت قالیر . ایشته بوقدم اصولنی تولیدایدنر . مع مافیه قوه عدلیهده قبولی ضروری اولان بواصول نظره آلمسه بوقوتک الک مهم امتیازی اولان حکامک لاینغزللیکی اساسی اخلال ایدلمش اولور . زیرا عزل یالکز عزل مادی اوله مز عزل معنویده اوله بیلور . حاکمی عزل معنویدن صیانت ترقیسنی تأمین ایله قابلدر . بدایت حاکمی ترقیسنی محقق بیلمز ایسه استیناف حاکمکنندن عزل اولمش دیمکدر . ترقی بی محقق بیلمک قضیه سی ایسه انجق قدمه رعایت حالنده متصوردر . ممالک متمدنه نک کانه سنده قوه عدلیه مناصبنه ارتقا ایچون بواصول قبول اولمشدر . مملکت مزدهده ۳۰۵ تاریخلی قانون بواصول جاری اوله جغنی صراحة تعیین ایدیلور .

« اون التبی ماده : انتخاب الجمیلرندہ هیئت میزهدن کلان دفترده اسامیسی محرر اولانلرک امتحانده ابراز ایشدکلری درجات اهلیتده مساوات بولدینی حالده قدمه کوره انتخاب ایدیلور » [حکام و مأمورین سائرہ عدلیه نک اصول انتخاب و تعیینلرینه دائر قانوننامه]

تشکیلات محاکم قانونندهده بر حاکمک مافوق محکمہسی هیئت حاکمه سنه داخل اوله بیلمسی ایچون محکمہ سنده کی خدمتی برمدت ایله تحدید اولمشدر .

« قرق اوچنجی ماده : برکیسه بدایت محکمہسی اعضالغنه تعیین اولمق ایچون سوء احوال ایله مشتهر اولماقله برابر اولا یکرمی بش یاشنی اکیال ایش اولمق ثانیاً جنحه و جنایت جزاسیله محکوم

کوریله میور قواعد موضوعه بوحالده قرعه بی ایجاب ایدر فقط قانونی بونقطه ده ساکتدر ایشته نتیجه کورلدیکی وجه اوزره دائماً قدمه منجر اولیور انجمنلرک برکونه حق تقدیری کورلیور مسلکه شو صورتله انتساب حاصل اولدقندن صکره داخل اولان ذات قوه عدلیه بی ترکیب ایدر برجزؤ اوله جغندن و بوقوتی تشکیل ایدن افرادک جمله سی عینی سویه عرفانده اولق صورتی قانوناً مفروض بولندیغندن بوندن صکره یالکز قدم نظر اعتباره الیزر وانجمن انتخابک بونلر حقننده کی وظیفه سی قدمی تعیین و ترفیع درجه مراسمنی اجراءن عبارت قالیر یعنی بوراده ده حق تقدیرلری کورلماز اول و آخر اشارت ایتمکه اولدیغمز وجهله حق تقدیر قوه عدلیه ایچون اک مضر بر اصولدر انتخاب حق تقدیردن نه درجه تجرید اولنورسه قوه عدلیه تک استقلالی اونستده محافظه ایدلمش اولور طوغریسی قواعد موضوعه قانونیه من قوه عدلیه بی تطرق خللدن وقایه ایچون کورلیورکه نقصان برجهت بر اقامشدر حق مرتبه امتحانی اجرا ایده جک هیئتک نصفندن فضاه سنک قوه عدلیه ارکانندن اولمی شرطنی وضع ایلشدر .

[سکرنجی ماده : امتحانه مأمور اولان هیئت میزه اوچی ارکان مأمورین عدلیه دن و ایکسی مکتب حقوقده فقه و قوانین تدریس ایدن معلمردن اولرق بش ذاتدن عبارت اولرق انتخاب و تعیین قلنه جقدر - حکام و مأمورین عدلیه تک اصول انتخابی قانونی -]

قوه اجرائیه تک تاثیراتندن محافظه ایچون نه لازم کلورسه یالیشدر . هیئت میزه تک متباقیسی حقوق مکتبی معلمینی تشکیل ایتش اولمی بشقه بر ملاحظه تک نظره آلمش اولسندن نشأت ایدیور ماده تک حین وضعنده مکتبندن نشأت ایتامش حکام قوه عدلیه اجزاسنک اکثریتی تشکیل ایتشدی هیئت میزه تماماً قوه عدلیه ارکانندن ترکیب ایتسه مآذونلره مرتبه امتحانلرنده قزانانلرک اهلیتجه کندیلرینه مساوی بولوب بولمقدقنری برعقده اوله جقدی و بو صورتله نشأت ایدنلرک بالآخره قدم ایجابجه کندیلرینه قدمی کران کله جک و حقک نزع و غصب ایدلیدیکی شبهه سنک تحت تأثیرنده قالنه جقدی که طولایسیله حکامک لاینمزللاکی اساسنک اخلاص ایدلمی صورتنه منجر اولور . معلملرینک بوهیئت میزه مشارکتی ایسه بوشبهه بی، بو عقده بی حل و ازاله ایدر . بناء علیه محذور واقعه بر طرف اولور کذا انتخاب انجمنلرینک هیئات حا که دن تشکیل ایتسی قانونک تقیدات مشروحه سی جهه سنندنر هیئتک انتخاب قانونه مخالفنری حالنده مسئولیتلرینک تصریح اولمسی حق تقدیرلری اولماسی اساسنی مؤیددر حق تقدیرلری اولسه مسئول اولمالری لازم کلور زیرا مسئولیت تهدیدینه معروض حق تقدیر اوله من امانیه جککه مقصد قواعد موضوعه دائره سننده برحق تقدیردر فقط بوبابده کی قواعد موضوعه ده حق تقدیرک محل استعمالنی کوره میورز قانون هرجهتی کوستریور . مسلکه دخوله و یا حین ترقیده بتون اوصاف و شرائطک مساوی بولمسی حالنده تجلی ایدن حق تقدیر جزئی که قرعه جهتی قانون ناطق بولنسه ایدی بوکاده

لیاقت ایلجه جکلر و خدمات عدلیه ده بالندرجج ترقیاته نائل اوله جقدردر . - حقوق مکتبی نظامنامه سی - اون دردنجی ماده : مکتب حقوقدن علی الاعلا و اعلا درجه سننده شهادتنامه آلمش اولانلر ایکنجی و قریب اعلا درجه سننده شهادتنامه آلانلر برنجی مرتبه ده معین اولان مأموریتلره تعیین اوله جق و مکتبندن نشأت ایتیلنلرک امتحانلری بونلره قیاساً اجرا قلنه جقدر - ۳۰۵ تاریخلی قانون « ویا مرتبه لره عائد امتحانی ویرملی » التنجی ماده : معزولیندن خدمت عدلیه یه کیرمک ایستیانلردن مساوی احوالی و یا خود تبین ایده جک اقتدارسنلنی جهتیله اوچ دفعه عزل ایدلیان و صورت ظاهره ایله استخدامنده مانع نظامی اولیانلر اوراقی و سبجل قیدی تبیع و تدقیق و سائر صورتله تحقیق قلنمسی سبجل مدیریته و درجه لیاقتی تعیین ایدلمک ایچون اجرای امتحانی دخی هیئت میزه حواله اولنور - حکام و مأمورین عدلیه تک اصول انتخابی قانونی » .

کورلیورکه مکتبندن مآذون اولانلرک علی الاعلا و اعلا لری بو مرتبه لره هر ایکسنده کی مناصبه انتخاب اولنه بیلورلر قریب اعلا لری ایسه یالکز مرتبه اولی یه انتخاب و مراتب امتحانی ویرنلرده انجق قزانلرلی مرتبه مناصبده استخدام اولنورلر ایدمی مناصب عدلیه یه شو صورتله کسب استحقاق ایتش اولان ذواتک مراجعتی حالنده بونلری تفریق و قانوناً قنغیسنک انتخابی لازم کله جکنی تبیین ایچون حکامدن متشکل قوه میسیونلر وجوده کتیرلشدر بالایه بالناسبه نقل اولنان ۳۰۵ تاریخلی قانوننامه تک برنجی ماده سنه مراجعت . [قرق التنجی ماده : انتخاب انجمنی عدلیه ناظری و مستشاری و محکمه تمیز و یا استیناف رؤسای ایله محکمه مذکوره دائره لردن بر اعضادن مرکبدر . - تشکیلات محاکم قانونی -] بوانجمنلر تفریق و انتخابی نه صورتله ایفا ایده جکلر بونلریده ینه قانون تعیین ایتش هیچ برشیتی حق تقدیره بر اقامشدر . قانوناً تصور اولنمش که طالب اولانلر یا مستخدمین و یا مآذونلر و یا مراتب امتحاننده موفق اولانلر و یا بونلرک هر ایکی صنفندن و یا صنوف ثلاثه سنندن مراجعت ایلانلردر . بونلرک اهلیتلی یذرنده کی شهادتنامه ایله ثابتدر مستخدم دخی طبیعی ایلک استخدامنده اهلیتنی بویله بر وثیقه ایله اثبات ایلشدر . ایدمی تعارض حالنده انتخاب هیئت درجه یه بقار ۳۰۵ تاریخلی قانونک اون التنجی ماده سننده کی [درجات اهلیتده مساوات بولدیغنی حالده] فقره سی بونی کوسترر درجه ده تعارض ایدیورلر نشأت اعتباریله قدمه بقار ماده مذکوره ده بالاده کی فقره بی متعاقب [قدمه کوره انتخاب ایدیلور] دیه ولی ایدن صراحت بونی مؤیددر . قدمه ده مساوی بولنیورلر اوزمان استخدامی نظره الیر زیر قانون مذکورک اوچنجی ماده سننده « تشکیلات محاکم قانونک قرق دردنجی و قرق بشنجی ماده لری موجبجه سلسله قاعده سنه رعایتله اولامستخدام اولانلر » دیه بوجهت تصریح اولنمشدر بوشریطه ییده حائر بولنیورلر . او حالده استخدامده قدم ارانیر [فقره قانونیه بالاده مندرجدر] یالکز قدمه مساوی حالنده قرعه اصوله مراجعته دائر بر صراحت

یالکنز برر رایه مالکدر . متباقی ذوات کانه صنف حکامدندر . بو انجمن مجلس استشاره اولمادینی ایچوندرکه رأی خفی و اکثریتله اتخاذ قرار کپی قواعد جریان ایدر . نته کیم ناظر مخالف قالمق اوزره انتخاب دخی مجازدر . حالبوکه هیئت استشارهده حق قرار دائماً آمرکدر . فکرینه توانقی حالنده اقلیتک دخی رأیی انفاذ ایده بیلور . بوکون اکی بیوک آمر اجرا اولان صدر اعظم ایچون هیئت استشارهسی اولان شورای دولتک اکثریت آراسنه اتباع مجبوریتی یوقدر . اقلیتک رأینده منای معامله اتخاذ ایده بیلور . نته کیم مضابطده اقلیتک رأیی اسباب موجبسیله اشارت اولنور . برده دوشونملی یزکه بو انجمنی وجوددکترین تشکیل محاکم قانونیدر . دیمک بویله برانجمنک وجودی محکمدر وحاکنر ایچون لازم غیر مفارق عد اولمشدر . ذاتاً اشارت ایتدیگمز وجهه قوه عدایهده قوه اجرائیهک تأثیرندن وارسته قالمق اصلدر . بو اصله تقریب ایدن هر قاعده ، هر اساس ، هر نظریه معتبردر .

حکامک ترقی مراسمنی ایفایه عدلیه ناظرینی مأمور ایتک نوعاً قوه اجرائیهک قوه عدلیه حقدنه حائز تأثیر اولدیغنی احساس ایلکدر . شو ملاحظیه منبی مملکتمزده بووظیفهده حکامدن متشکل انجمنلره تودیع اساسی قبول اولمشدر . شهسزدرکه ترفیع دوجه مراسمنی او حاکمی ارالینه قبول ایده جک هیئته براتق حکامک وقع وحیثیت واستقلاللریله متناسب بر معامله حرمت وتعظیمدر . بو انجمنلرک نظائرینی قوه قانونیینی تمثیل ایدن ذواتک انتخابانی امورینه نظارت وظائفیه اشتغال ایدن قومیسون وانجمنلرده بوله بیلورز . اورادهده تعیین اولنان ذوات ملک وکیللری اولتی حیثیتیه بر دائره ملیه دیمک اولان بدیه هیئتندن قومیسونلر تشکیل اولنور . مجلسک کشادنن صکره مضبوطلر تدقیق مبعوثلردن مرکب انجمنلره بر ایلور . مراسم قبولیه بیده مبعوثانک هیئت عمومیسی اجرا ایلر . قوه اجرائیهده ایسه بویله انجمنلره تصادف اولماز . اولنرک دائماً ماهیتلری برر هیئت استشاره اولمندن عبارتدر . بزدهکی قوه اجرائیهده او اساسدن متباعد یالکنز مأمورین ملکیه قومیسونتی بوله بیلورز . مع مافیله بو قومیسونلر نکه ماهیتی شایان تدقیقدر . دیوان محاسباتی ایسه قوه اجرائیه عدایینه ادخاله ذاتاً معنا یوقدر . زیرا تدقیق ایتدیکی محاسبات وتضمینات وذمات حقدنه دولتیجه مرعی الاجرا حکملر ویرمسنه ومأمورین مالیهک شخصلری ایچون مدار حکم اوله جق اسبابی تهیسه ایتسنه ورئیس واعضاسی لاینزل وایروجه مدعی عمومیسی موجود اولسنه نظراً بو عادتاً بر اداره محکمه سیدر . مجلس استشاره دکلدر . دیگر مجالس وانجمنلر ایسه بر هیئت استشارهدر . قوه عدلیهده مجلس استشارهک بولمامنی اسبابندن بریده حق تقدیرک استعمالنه توقف ایده جک کیفیاتک موجود اولمامسیدر . قالدیکه بو هیئتدن بر مدت موقته ایچون اولسون قوه عدلیهکی نزع ایدرک قوه اجرائیه عدایینه ادخال ایلک تداخل قوا محذورینی مستلزم بولمقله برابر

محل قلمساز ایدی حق تقدیردن زیاده قرعهیه بکزر برشیدر چونکه حق تقدیرک مستند اوله جنی اسباب یوقدر بتون اوصاف وشراائط مطلوبهده مساوات کامله واردر هیئتک بودواتدن برینی اختیار ایتمی بلا مرجح برتمایلدن عبارت قالیر . اونک ایچون بوکیفیه حق تقدیر ماهیتی طایمق دهها موافقدر مع مافیله بوتمایله تقید اولمشدر بوندهده اکثریت ثلثان آرا ارانمشدر ۷ ربع الاخر سنه ۱۳۰۰ تاریخده تصدیق حکمدارییه اقتران ایدن نظامنامهک طقوزنجی مادهسنده : « امر انتخاب انجمن اعضاسنک اکثریت آراسنه معلق اولمایوب اوچ مخالف رأی حاصل اولورسنه انتخاب مقبول اولماز » دپه صراحت واردر مرتبه ثانیه مناصبه انتخاب اوله جقلری تفریق وتمیز وظیفهسیله مکلف اولان انجمن تشکیلات محاکم قانونک قرق التجی مادهسی موجبجه ناظر ومستشار و محکمه تمیز ویااستیناف رؤسای ایله محکمه تمیزدائرهلرندن بر اعضادن ترکیب ایدیور که عدلری طقوزره بالغ اولور دیمک که اتی رأی مقتضی اوچ رأی مانع اولسنه مانع جهتی ترجیح اولنه جتی مرتبه اولی انتخاب انجمنیده جههسی حکامدن بولمقی اوزره بش ذاتدن تشکل ایدر اکثریت ثلثان آرا قاعدهسنک اورادهده جاری اولسی لازمدر یعنی ایکی ذات مخالف قالسه انتخاب صحیح اولماییدر چونکه واضع قانونک مقصدی قرعه ماهیتده قلان بو حق تقدیرک بر قاندها اهمیتنی از اتمقدر بوکا توفیق معامله او اساسه تقریدر . انتخاب انجمنی هیئتک اشبو قواعدده عدم رعایت حالنده مسئول طوتیه جغه دائر اولان صراحت قانونیه بو هیئتک آمر اجرائک هیئت استشارهسی اولمادینی کوستیر .

[یکریمی طقوزنجی ماده : اشبو قانونک احکام مندرجه سنه مخالف اوله رق انتخاب وقوع اولدینی حالده منتخبلر مسئول طوتیلور — ۲۲ جمادی الاخر سنه ۱۳۰۵ تاریخلی حکام و مأمورین سائر عدلیهک اصول انتخاب وتعیینلرینه دائر قانوننامه —]

زیرا هیات استشارهده مسئولیت یوقدر مسئولیت نتایج استشاره ایله عامل اولان آمر اجراه عاقددر .

ذاتاً هیئت استشاره قوه عدلیهده تصور اولماز . بو قوه اجرائیه اجزاسندندر . قوه اجرائیه درت قسمه آریلور . (۱) آمرلر . (۲) بونلرک هیات استشارهسی . (۳) آمرلری تحریره مأمور اولانلر . یعنی دوازدهکی کتبه . (۴) بو آمرلری اجرا ایدنلر . قوه عدلیهده ایسه بویله تقسیمات یوقدر . آمر یوقکه هیئت استشارهسی اولسون . حکامک رهبرو آمرلری تلقینات وجدانیله لیدر . بناءً عالیله انتخاب انجمنلری بر هیئت استشاره دکلدر . مرتبه اولی درجهسندهکی مناصبه انتخاب وظیفهسیله مکلف اولان انجمنه مرکزده بدایت رئیس اولی ریاست ایدرکه اشارت ایتدیگمز وجه اوزره صرف حکامدن متشکل بر انجمندر . مرتبه ثانیه مناصبه انتخاب وظیفهسیله مکلف اولان انجمنده هر نه قدر ناظر ومستشار وسجل مدیری بولمقله ایسهده بونلردن صوکنجیمی صاحب رأی اولیوب دیگر ایکیمی دخی

طرفه عطف نظر ایدیور ایدم . لحظه لحظه تباعد ایتدکجه هریردن الوداع نداری کلیورمش کبی اولیوردی . انقده برر سیاه لکه حالی اندیرنجیه قدر مواقع مذکوریه باقه زق نهیث کوزمک اوکنده تجلی ایدن منظره غلویه بی تماشا به طالبدم . بوتماشاک قلبه القا ایدیکی معانی عالیه بی مست حظوظ ایلمش ایدی . بو هنکام وجدواستغراقده عارف بالله شیخ عمر بن الفارض حضرت لرینک شتو بیتلرینی آهسته آهسته اوقومغه باشلادم :

تَرَى صُورَةَ الْأَشْيَاءِ تُجَلِّي عَائِنِكَ مِنْ
وَرَاءِ حِجَابِ اللَّيْلِ فِي كُلِّ خَلْعَةٍ
تَجَمَّعَتِ الْأَضْدَاءُ فِيهَا بِحِكْمَةٍ
فَأَشْكَالُهَا تَبْدُو عَلَى كُلِّ هَيْئَةٍ
صَوَامِتٌ تُبْذِي النُّطْقَ وَهِيَ سَوَاكِنٌ
تُحْرِكُ نُهْدَى النُّورِ نَعِيرَ ضَوْيَةٍ

ارتق کونش عمان بی پان سماءه ماورای انقه کیشمش و ظلام لیل ایله اشکال و الوان کائنات مستور قالمش ایدی ، بولندیم یردن قالدیم ، ارقداشلرک یانسه کیتدم . بو ائناهه یمک زیلی چالندی . سالونه ایندک . طعام اوزرینه براز کزندکدن صکره قارهیه کیردم ، یاتدم . ایرتسی صباح قلعه سلطانیهیه واصل اولدق . دقهلیهیه یناشان بر بکک صندالی بزى آلدی ، طوغریجه « پسندیده » منده قلعه سلطانیده قره غول بکله ین کوچک بر واپوره کوتوردی . اوراده بر هفته قدر قالدق . مکر خصوصی بر واپور ایله درحال استانبولدن چیقارلقلمزه اراده سنیه شمرنصادر اولمش ، واپورک ایسه تدارکت سفریه سنی اكمال ایتسی وتته محتاج اولدیغندن بزى همان چناق قلعهیه متوجهاً حرکت ایتک اوزره بولنان دقهلیهیه ارکاب ایتششر ایتش . محافظه مزایچون ترفیق ایدیلن مأمورین ضابطهده بزمله برابر پسندیدهیه نقل ایتدیتر .

موسم ، ایام بهار ایچنده اک شمشعه بار لطانت اولان نیشان . . کائنات قهقهه ایله خندان . . اطر فزده کی طاغیر تپلر ، زمردین چنلر رنگین شکوفلر ایله دوناتمش . . قبه سمانک لاجوردی ایله ملون . . صباحلری نور سحرزى متعاقب افق شرقیده بری برندن روحتواز الوان کونا کون ایچنده شمس عالم آرا کمال دبدبه واحتشام ایله ظهور ایدیور . . تحریک دست نسیم ایله اهترازه کش خفیف خفیف طالعهلر واپورک اطرافنه شیب شیب اوریور . . کیجهلری آسمانده صاف و براق بر ساحة نورانی پیدا اولیور . . دیدکلری کبی بو ساحة ایچنده بر نامتناهیلک بر مهمیت بر شعر مرسوم حس و خیالی اوقشایور . . کویا بر جزء لایتجزی بیکلرجه عوالمی بیکلرجه شمس و اقاری مشاهده ایدیور ایدی .

یا ایها الناس کم لله من فلك
تجری النجوم به والشمس والقمر

الترام مالایزم قیلندن برکلفت زائده در . باخصوص حکامده بویله بر درکیه سقوطی دل عدایدرلر . خلاصه قوه عدلیهده هرشی قانوناً تعیین اولمشدر . ناظرلر ، انجمنلر دوشونیه جک بر شیء بر اقلمامشدر و یوقاریده اثبات ایتدیکنز وجه اوزره بویله اولقده لازمه در : زیرا حق تقدیر اساسی قبول قوه عدلیهیه بخش اولنان کانه امتیازاتی استردادده کفایت ایدر . اوزمان حا کمر ، مدعی عمومیلر ، محاکم کتبه سی ترقیلرینی تأمین ایچون تبصص وتملق طریقه توسل ایدرلر . کوزه کیرمک ، طرفدار پیدا ایتک ، هیث انتخابیه چاتمق توجهلرینی استحصال ایله امر اجرانک رأینی کندی طرفه اماله اسبابی تهیه ایتک اک بیوک دوشونجهلرینی تشکیل ایدر . عجایبوقیل تحسناک زیر تأثیرنده حقوق عباد نه صورتله محافظه اولنه بیلور اما دینیه جککه اشبو احوال مابعدی وار مارونی زاره : ابوالعمر

تذکره حوالک

پارماضی

- مابعد -

کندمزجه برچوق معالز ویردک . کال بکک رجحان مطلق ایله رجحانی ، احمد مدحت افندیله توفیق بکک ، مدحت باشایه منسو بیتلری . نوری بکله بنم بر طرفه اتسابمز بولندیم ملاحظه لریده تحری ایلدیکنز اسباب انتخاب ایچنده موجود ایدی . بو تقسیمده بزم حصه مزدها آغیر دوشدیکندن رفقا تسلیت ویرمکه باشلادیلر . هله کال بک خزائن خیالندن عکاک محاسنی حقدده اول قدر شاعرانه پارلاق سوزلر صاچدی که اخیراً مأموریت ایله درت سندن متجاوز بولندیم بیروته کیدیورز ظن ایتدم . مکر نوری بکله بنم ایچون خیرلیسی بو ایتش . آتیده ظهور ایدن احوالندن بو تقسیمده ایکی رفیقک کارلی چیقدیمنی تحق ایتدی .

بر مدت قمرده اوتوردق . صکره واپورک کزتی محله چیقدق . برای وداع کلوب کیدن ذوات ایله صحت وملاطفهلر ایلدیکی صروده نورالدین درکاه شریفی پوست نشینی شیخ غلب افندی مرحوم تشریف ایتدی . ملاقات علیدلرله متمم اولدقندن صکره عودت بیوردیلر . واپورده اقشامه طوغری تحریک چرخ عزیمت ایلدی .

ایضای سیامت

روم ایلی قطه سنده منهای سیاحتی کاغذخانه ، اناطولی جهتده کزدیکی یرلر بکقوزایله حیدر پاشا اره سندنکی مسافهیه منحصر بولنان راقم الحروف ایچون بوایلک اقشام شام غریبان حکمنی المشیدی . دقهلیه سرای برونی طولاشدی . بنده یالکز باشمه بر طرفه چکلدم . برجهتدن چاملیجه تپلرینه اطهره مدنکاه ایلور ، کاهی استانبول